

N:o 178.

Af Herr C. J. Kjellman: Om reserverande af bankovinsten för Riksbankens räkning och till bildande af en lånefond.

Allmänt torde vara erkänt, att privatbankerna inom Riket väl för närvarande äro behöfliga, men ock att desamma äro stödda på grunder, som i längden undergräfvat det allmännas väl och samla penningen på några få händer samt utöfva en rörelse liknande hardt nära förra tidens procenteri. Att låta dessa inrättningar i längden fortfara, torde vara riksskadligt; men det torde likväl icke vara så lätt att nu utan stora olägenheter borttaga desamma, ehuru sådant ovillkorligen påfordras. En indragning af de medel, som nu derifrån utgå i landet, skulle medföra mångens undergång och bringa stor oreda i det allmänna affärlifvet. Det är derföre nödvändigt, att på samma gång sådana banker indragas, någon annan bank sättes i dess ställe. Det vore derföre önskligt, att Riksbanken hade varit i de vilkor, att densamma kunde öfvertaga privatbankernas rörelse; ty genom ett sådant öfvertagande skulle de fördelar ernås, att den vinst, som nu af denna rörelse skördas och tillfaller enskilda personer, då komme att vara det allmänna till godo, och att räntan på penningar, hvilken nu uppdrifves så betydligt af privatbankerna, och hvilket förhållande inverkar så menligt i många andra rigtningar, kunde nedsättas och erhålla en mera bestämd fasthet än nu är förhållandet. Riksbanken torde likväl nu sakna medel att öfvertaga privatbankerna; men då derifrån årligen aflemnas icke så obetydligt kapital s. k. bankovinst till statskassan, och om denna vinst i dess ställe användes i mån af tillgång till öfvertagande af privatbankernas lånerörelse, så skulle visserligen dertill erfordras en längre tid för öfvertagande af alla privatbankernas rörelse, men också i längden låta sig verkställa till stor nytta för det allmänna.

Jag vågar derföre ödmjukligen föreslå:

att Riksdagen behagade besluta, att den årliga bankovinsten besparas Riksbanken och bildar en fond för öfvertagande af privatbankernas penningarörelse.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles ödmjukligen.

Stockholm den 27 Januari 1868.

C. J. Kjellman.